

Jaarverslag: De Krijtmolen in 2019

Net als elk jaar, begon ons seizoen in maart met de NLDOET-dag. Dit jaar stak een jong en internationaal gezelschap van Spectral Energy (duurzame energie-oplossingen) uit Amsterdam-Noord de handen uit de mouwen om de molen weer toonbaar te maken voor de Molendagen. Tijdens de 8 open dagen in de periode april-oktober stonden onze molenaar en gidsen weer klaar om de vele bezoekers uit binnen- en buitenland rond te leiden. Dit jaar telden we in totaal 2.203 bezoekers – waarbij we nog niet eens de vele honderden toeristen meetellen die op hun fietstocht stilstaan om foto's te maken, terwijl hun gids een mooi verhaal opdist over de molen.

Voorlichtingsfilm

Met subsidie van de gemeente Amsterdam, hebben we in 2019 een professionele korte voorlichtingsfilm laten maken van de Krijtmolen – met in de hoofdrol onze molenaar Harm-Ydo Hilberdink. De film geeft echt een heel mooi beeld van de werking van de molen – waarbij ook delen van de molen te zien zijn die op een normale bezichtiging niet getoond worden. Onze gidsen hebben de film al verschillende keren goed kunnen gebruiken om voorlichting te geven – vooral op momenten dat er te weinig wind was om de molen te kunnen laten draaien.

Molenbiotoop

Over te weinig wind gesproken: in het afgelopen jaar hebben we stevig onderhandeld met de gemeente over behoud van de Molenbiotoop – het beschermde gebied rondom de molen waar beperkingen gelden voor de hoogte van gebouwen en bomen. Ondanks de voorschriften in het bestemmingsplan constateerden we in september 2018 dat enkele nieuwe woongebouwen van Startblok Elzenhagen te hoog zijn. In plaats van deze gebouwen aan te passen, liet de gemeente onderzoek doen naar de effecten voor de windvang. Na veel overleg en getouwtrek kwam er een rapport waaruit blijkt dat het effect van de hoge populieren recht tegenover de Krijtmolen veel groter is dan dat van Startblok Elzenhagen. Wat ons betreft geen verrassing – dat kun je zo ook wel bedenken. Voor de gemeente aanleiding om te concluderen dat het effect van de te hoge gebouwen wel meevalt. Dat wordt opletten geblazen. We hebben nu afgesproken dat we het Voorlopig Ontwerp van Elzenhagen-zuid eerst mogen bekijken en becommentariëren voordat dit naar het College van B&W gaat. Daarnaast hebben we in 2019 diverse malen met de gemeente overleg gehad over het kappen van enkele hinderlijke bomen op het aangrenzende sportpark. De kapvergunningen zijn inmiddels verstrekt en de bomen zullen omstreeks maart 2020 worden gekapt.

Dijkpark

In het verlengde van de besprekingen over de molenbiotoop hebben we ook met de gemeente overlegd over de nieuwe beplanting aan de overkant. Voor de bouw van Elzenhagen-zuid wordt de grond van de voormalige sportvelden opgehoogd – en zullen alle 2150 bomen worden gekapt. In de eerste voorstellen waren in het nieuwe 'Dijkpark' doodleuk 43 te hoge bomen (> 15 meter) recht tegenover de Krijtmolen gepland... Daar hebben we bezwaar tegen gemaakt. We zijn niet tegen bomen – in tegendeel: ook wij zijn voorstander van een gevarieerde groene inrichting van Elzenhagen-zuid. Daarover hebben we in september ook een goed overleg gehad met 10 buurtbewoners. Maar ook die beplanting zal moeten passen binnen de hoogtelijnen van de molenbiotoop. Die opvatting wordt gedeeld door de buurt, zo bleek op die avond. In dat opzicht zien we ernaar uit dat er weer meer lucht ontstaat rond de molen, zodat deze weer vaker en beter kan draaien.

...en ondanks alles draait de molen zoveel als mogelijk!

Elk jaar houdt de molenaar bij hoeveel dagen de molen draait. In het afgelopen jaar had de Krijtmolen **92** draaidagen (593 uur, bijna 190.000 omwentelingen). Ter vergelijking: in 2018 was het aantal draaiuren 624, in 2017 474.

Omgerekend betekent dit dat de molen in 2019 3 maanden van het jaar heeft gedraaid. In werkweken voor de molenaar gaat het om 18 weken. Uiteraard waren er ook veel dagen dat de molen niet kon draaien omdat deze te weinig wind ving of, zij het veel minder vaak, juist te veel. Biotoopproblemen speelden een grote rol – met name door de hoge populieren aan de overzijde van het Noordhollandsch kanaal.

Onderhoud, restauratie en krijtfunding

Uiteraard is er in 2019 weer het nodige gebeurd aan onderhoud. In totaal is er uit het onderhoudsbudget ca € 10.000 uitgegeven aan o.a. vier nieuwe (witte) zeilen, nieuwe krui- en bezettouwen, het plaatsen van nieuwe ramen in het molenhuis en het schilderen en doorhalen van roeden. Daarnaast zijn er ook minder zichtbare klussen gebeurd zoals het weghalen van nutteloze draden, bijwerken van de vloer van de molenzaal en ontstoppen van een hemelwaterafvoer.

Dat is echter 'slechts' het klein onderhoud. Meer dan 50 jaar na de restauratie van de Krijtmolen is deze weer toe aan een nieuwe groot onderhoudsbeurt. De rieten bekleding van lijf en kap van de molen is behoorlijk uitgedund. Dat is niet alleen een armoedig gezicht, maar betekent ook dat de houten constructie van met name de kap aangetast wordt. Voor die hele opknapbeurt is ca € 47.000 nodig. Vorig jaar hebben we van de Provincie een toezegging gekregen voor bijna € 20.000. Dit jaar hebben we van het Molenfonds en van het Prins Bernard Cultuurfonds toezeggingen gekregen voor een groot deel van het resterende bedrag – *op voorwaarde dat we zelf € 7.000 bij elkaar brengen*. Daarom starten we in 2020 met een crowdfunding-actie om door sponsoring en activiteiten dit bedrag bijeen te brengen.

Vernieuwing bestuur

Tot slot het bestuur zelf. In 2019 heeft het bestuur 7 maal vergaderd, waarbij vooral gesproken is over zaken als onderhoud, taakverdeling, financiën, gebruik van de molenzaal en afspraken met de gemeente over de molenbiotoop. In de loop van het jaar heeft een bestuurslid zich teruggetrokken, maar hebben we ook weer twee nieuwe bestuursleden kunnen benoemen (Hans van der Eijk en Alvaro Manzanares). Met ingang van het nieuwe jaar nemen zij de rol over van twee 'oude' bestuursleden. Leen Eelman en Bonny Alberts hebben zich tientallen jaren ingezet voor de Krijtmolen – met name voor onderhoud en voor het secretariaat. Bonny Alberts ontving voor haar vele maatschappelijke activiteiten dit jaar zelfs een koninklijke onderscheiding. Bij de eindejaarsborrel van bestuur en vrijwilligers hebben we van beiden afscheid genomen als bestuurslid. Wel blijven ze als commissielid betrokken, om waar nodig het bestuur van advies te dienen. Voor hun jarenlange inzet zijn we Leen en Bonny veel dank verschuldigd.

Met al deze activiteiten hebben we een goede basis gelegd voor het nieuwe jaar. We kunnen vertrouwen op de inzet van een actieve groep van 8 vrijwilligers/gidsen, beschikken weer over een paar goede nieuwe bestuursleden en hebben zoveel toezeggingen voor subsidies dat we, met steun van u en vele anderen in Noord, er alle vertrouwen in hebben dat we de noodzakelijke € 7.000 bijeen kunnen brengen om de Krijtmolen dit jaar van een nieuwe (rieten) jas te voorzien.

Namens het bestuur van Krijtmolen d'Admiraal

Pieter Hetteema